

Työllisyysalueen muodostamiseen liittyvä Lapinlahden kunnan kannanotto / Julkisten työvoimapalvelujen järjestäminen

Kunnanhallitus 29.05.2023 § 132
117/00.01.02.00/2023

Valmistelija

vt. kunnanjohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Tasavallan presidentti vahvisti 23.3.2023 lakipaketin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Kunnat vastaavat tulevien työllisyysalueiden valmistelusta. Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Valtioneuvosto voi tietyin laissa määritellyin perustein myöntää järjestämisvastuun työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on alle 20 000 henkilöä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu.

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalveluiden ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain (410/2015) tarkoittamassa lakisääteisessä yhteistoiminnassa. Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelun tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet. Työllisyysalueiden muodostamisen yhteistoiminnan hallinnolliset rakenteet ovat pääsääntöisesti isäntäkunta tai kuntayhtymä. Nykyinen TE-hallinnon henkilöstö siirtyy kuntiin liikkeenluovutuksella ns. vanhoina työntekijöinä.

Pohjois-Savossa kuntien valmistautumista muutokseen on tuettu Tulevaisuuden kunta -selvityksellä, jota hallinnoi Pohjois-Savon liitto. Selvityksessä tuotettiin kunnille kattava tietopaketti siitä, millaisen kokonaisuuden kunnat ottavat vastaan vuoden 2025 alusta lukien sekä mallinnuksia työllisyysaluevaihtoehtoista.

Työllisyysalueiden mallinnusten pohjalta Pohjois-Savoon on muotoutumassa mitä todennäköisimmin 2–3 työllisyysaluetta. Ne muodostuvat alkuun Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kaupunkiseutujen ympäristöön. Maakunnan kokoista yhtä työllisyysaluetta ei tässä vaiheessa edistetä aktiivisin toimenpitein.

Lapinlahden kunnanhallitus päätti 13.3.2023 § 62, että Lapinlahden kunnan ensisijainen työllisyysaluevaihtoehto TE2024 uudistuksessa on Pohjois-Savo.

Iisalmen kaupunginhallitus on 24.4.2023 § 115 kutsunut Ylä-Savon kunnat mukaan yhteiseen työllisyysaluevalmisteluun. Kuntia pyydetään vahvistamaan osallistuminen valmistelutyöhön toukokuun 2023 aikana sekä nimeämään valmisteluun yhdyshenkilö. Osallistumalla valmistelutyöhön kunnat sitoutuvat mahdollisen asiantuntijakonsultaation kustannusten jakamiseen työvoimapohjan suhteessa osallistujakuntien kesken.

Lapinlahden kunta kuuluu asukkaidensa luontaisen työssäkäynnin ja maantieteellisen yhteytensä perusteella sekä Iisalmen että Kuopion työllisyysalueeseen. Kuopion alueen työvoimapohja täyttyy ja resursseiltaan alue tulee olemaan Pohjois-Savon isoin. Työllisyysalueen toimintojen jatkuvuuden näkökulmasta Kuopion alueeseen liittyminen on pysyvämpi ja kestävämpi valinta Lapinlahden kunnalle.

Talouden periaatteista ei ole minkään alueen kanssa mitään sovittua tai tarkempia tietoja. Valmistelussa on esitetty alueesta riippumatta yhtäläisten palvelukokonaisuuksien luomista kullekin työllisyysalueelle sekä siihen kuuluville kunnille. Työllisyysalueet sopivat keskenään alueiden välisistä palvelukokonaisuuksista, joiden vastuukunnaksi voi olettaa tulevan Kuopion kaupungin muodostaman työllisyysalueen. Lapinlahden kunta näkee kuitenkin edelleen parhaimpana mallina Pohjois-Savon työllisyysalueen, jossa Kuopio toimisi isäntäkuntana.

Lapinlahden kunnanhallituksen 24.10.2023 § 192 päätöksen mukaisesti Lapinlahden kunnassa päätösten yritysvaikutusten ennakkoarviointia tehdään päätettäessä mm. kunnan toimintaa ohjaavista strategioista, hankintoja tehdessä, palvelujen ulkoistettaessa tai ostettaessa, toimintoja yhtiöitettäessä, tilaratkaisuissa, tarjottaessa yrityspalveluja kunnan yrityksille sekä lainsäädäntöuudistusten toimeenpanossa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus ilmoittaa lisälmen kaupungille, ettei Lapinlahden kunta osallistu Ylä-Savon kuntien työllisyysaluevalmisteluun.

Kunnanhallitus esittää edelleen valtuustolle, että

1. Lapinlahden kunta kannattaa isäntäkuntamallilla toteutettavaa työllisyysaluetta, jonka isäntäkuntana toimii Kuopion kaupunki.
2. Lapinlahden kunta sitoutuu Kuopion kaupungin ja sen muodostaman yhteistoiminta-alueen kuntien yhteiseen työllisyysalueen valmistelutyöhön.

Lisäksi valtuusto oikeuttaa Lapinlahden kunnanhallituksen sopimaan yhteistoiminta-alueen valmisteluun ja sen muodostamiseen liittyvistä valmisteluvaiheen yksityiskohdista Lapinlahden kunnan osalta.

Päätös

Kunnanhallitus päätti ilmoittaa lisälmen kaupungille, ettei Lapinlahden kunta osallistu Ylä-Savon kuntien työllisyysaluevalmisteluun.

Kunnanhallitus päätti esittää edelleen valtuustolle, että

1. Lapinlahden kunta kannattaa isäntäkuntamallilla toteutettavaa työllisyysaluetta, jonka isäntäkuntana toimii Kuopion kaupunki.
2. Lapinlahden kunta sitoutuu Kuopion kaupungin ja sen muodostaman yhteistoiminta-alueen kuntien yhteiseen työllisyysalueen valmistelutyöhön.

Lisäksi valtuusto oikeuttaa Lapinlahden kunnanhallituksen sopimaan yhteistoiminta-alueen valmisteluun ja sen muodostamiseen liittyvistä valmisteluvaiheen yksityiskohdista Lapinlahden kunnan osalta.